

nika z Torunia wystąpił z referatem *Ludność żydowska w Prusach Książęcych i Brandenburskich w czasach wczesnonowożytnych*. Mieliśmy okazję poznać stosunek władców pruskich do ludności żydowskiej od czasów reformacji aż do XVIII w. Najczęściej były to decyzje zabraniające osiedlania się w Prusach, a nawet reskrypty ograniczające pobyt. Od połowy XVII w. ludność żydowska otrzymała większą swobodę, dwóch Żydów nawet studiowało w Królewcu, pewna grupa osiedliła się tu na stałe i wybudowała bożnicę. Na początku XVIII w. nastąpił spory napływ ludności żydowskiej do miasta. W 1714 r. w Królewcu mieszkało czternaście rodzin żydowskich, a w 1738 r. trzydzieści osiem. Na pobyt w Prusach pozwalały Żydom tylko względy gospodarcze.

Ostatniego dnia konferencji uczestnicy mieli okazję zwiedzić kościół św. Mikołaja, o odzyskanie którego katolicy z protestantami prowadzili spór przez sto lat. Oprowadzał ks. infułat Mieczysław Józefczyk, wieloletni proboszcz. Opowiedział historię świątyni i innych cennych obiektów. Historycy mieli też okazję zwiedzić Galerię El mieszczącą się w dawnym kościele dominikańskim.

Trzydniową konferencję zakończyła krótka dyskusja. Podsumowania dokonał prof. H. Bömelburg. Podziękował organizatorom za wspaniałe przyjęcie, serdeczne słowa skierował do tłumaczy, dziękując za trud przekładów na bieżąco. Z kurtuazją odniósł się do referentów. Bogata problematyka konferencji daje nadzieję na dalszą kontynuację badań i kolejne spotkania. Materiały z konferencji zostaną opublikowane w kolejnym tomie czasopisma: „Zeitschrift für die Geschichte und Altertumskunde Ermlands”.

Irena Makarczyk

Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

MITGLIEDERVERSAMMLUNG UND WISSENSCHAFTLICHE
TAGUNG DER HISTORISCHEN VEREIN FÜR ERMLAND.
MÜNSTER, 17–18 OKTOBER 2009

Spotkanie Warmińskiego Towarzystwa Historycznego odbyło się w dniach 17–18 października 2009 r. w Münster. W spotkaniu udział wzięli członkowie towarzystwa oraz zaproszeni goście z Niemiec i Polski. Spotkanie miało charakter naukowy i organizacyjny.

Pierwszego dnia odbyła się sesja naukowa z udziałem historyków polskich i niemieckich. Zebranych powitał i w tematykę sesji wprowadził prezes Towarzystwa dr Hans-Jürgen Karp. W tym dniu Instytut Historii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego reprezentowali: dr hab. Grzegorz Jasiński, któ-

ry wygłosił referat: *Der Protestantismus im Ermland auf dem Hintergrund des Kreissynodal-Berichtes von 1865* oraz dr Irena Makarczyk z referatem: *Tomasz Ujejski, Bischof von Kiew, ermländischer Dompropst und Jesuit*. Ponadto referaty wygłosili: dr Sławomir Kościelak z Uniwersytetu Gdańskiego, *Ermland in Danzig. Verbindungen der katholischen Kirche in Danzig mit dem konfessionellen Hinterland des Ermlands im 16.-18. Jahrhundert* oraz ks. dr Wojciech Zawadzki, dyrektor Archiwum Diecezji Elbląskiej z referatem: *Das Offizialat Pomesanien*. Z historyków niemieckich wystąpił Kolja Lichy z Uniwersytetu w Giessen, który wygłosił referat: *Die Reformierten in Elbing und der polnisch-litauische reformierte Adel*. Moderatorami sesji byli: prof. Sven Tode oraz prof. Hans-Jürgen Bömelburg. Na zakończenie sesji uczestnicy obejrzeli film poświęcony historii Kwidzyna, przygotowany przez dr. Christofera Hermanna, pracownika UWM w Olsztynie.

Drugiego dnia spotkali się członkowie oraz zarząd Towarzystwa. Podsumowano działalność oraz omówiono sprawy bieżące. Warto podkreślić, że po raz pierwszy w historii do władz Towarzystwa weszli historycy polscy. Wiceprezesem Historische Verein für Ermland został aktualny dyrektor Instytutu Historii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, ks. prof. dr hab. Andrzej Kopiczko. Członkiem zarządu został prof. Robert Traba z Olsztyna. Od początku swojej działalności Towarzystwo wydaje czasopismo: „Zeitschrift für die Geschichte und Altertumskunde Ermland”. Do rady wydawniczej tego czasopisma weszli: dr hab. Grzegorz Jasiński (Instytut Historii UWM) oraz ks. dr Wojciech Zawadzki (dyrektor Archiwum Diecezji Elbląskiej).

Roman Jurkowski

Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

**VI KONFERENCJA NAUKOWA
„MIĘDZY IRREDENTĄ A KOLABORACJĄ.
POSTAWY SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO W LATACH
NIEWOLI” – „W OBCYM MUNDURZE”.
KIELCE 17–18 LISTOPADA 2009 R.**

Organizatorami VI konferencji z cyklu „Między irredentą a kolaboracją”, której problemem wiodącym był stosunek Polaków do służby w obcych armiach, byli: Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i Instytut Historii Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Kochanowskiego w Kielcach. Dwudniową konferencję podzielono na trzy bloki problemowe, zaś drugi dzień dodatkowo na dwie sekcje, realizujące